

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 13 grudnia 2019 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym R. S. wniósł przeciwko T. R. o zapłatę kwoty 15.135,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- 425,51 zł od dnia 14 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty;
- 2061,07 zł od dnia 16 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty;
- 2113,83 zł od dnia 18 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty;
- 2378,06 zł od dnia 18 marca 2019 r. do dnia zapłaty;
- 1482,81 zł od dnia 18 marca 2019 r. do dnia zapłaty;
- 1059,15 zł od dnia 18 marca 2019 r. do dnia zapłaty;
- 1586,29 zł od dnia 18 marca 2019 r. do dnia zapłaty;
- 423,24 zł od dnia 18 marca 2019 r. do dnia zapłaty;
- 532,74 zł od dnia 15 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty;
- 1491,67 zł od dnia 15 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty;
- 1581,24 zł od dnia 11 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty

oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód dochodzi od pozwanego wynagrodzenia za wykonane usługi przewozu towarów, z tytułu których wystawił na rzecz pozwanego faktury VAT, których pozwany nie uregulował mimo upływu terminów płatności oraz wezwań do zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 7 stycznia 2020 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Nadto pozwany podniósł zarzuty: przedawnienia roszczenia co do kwoty 435,51 zł z uwagi na upływ rocznego terminu przedawnienia; potrącenia wierzytelności wzajemnej w kwocie 17.896,87 zł z tytułu obciążenia powoda karami umownymi w związku z niedostarczeniem przez powoda dokumentów wymaganych umową, a także częściowego spełnienia świadczenia w związku z uiszczeniem na poczet spornych faktur zaliczek w kwotach 300, 700 i 650 euro.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2020 r. przekazano sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W toku procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 1 marca 2018 r. T. R. (zleceniodawca) zawarł z R. S. (zleceniobiorcą) umowę o współpracy, przedmiotem której było świadczenie przez powoda przewozu towarów na terenie Europy. Pozwany pozyskiwał zlecenia transportowe na przewóz towarów, zaś powód dysponował samochodem ciężarowym i świadczył przewóz towarów na rzecz kontrahentów pozwanego.

Na mocy §1 umowy zlecenie transportowe miało obejmować w szczególności wskazanie ładunku (jego rozmiarów i wagę) trasę, termin wykonania przewozu.

Każde zlecenie miało być przesyłane powodowi na wskazany adres e-mail, albo inny adres podany drogą komunikacji elektronicznej bądź za pośrednictwem funkcji SMS lub (...) na aktualny numer telefonu kierowcy zatrudnionego u powoda.

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy wysokość wynagrodzenia (frachtu) miała być wskazywana każdorazowo w zleceniu transportowym.

Wynagrodzenie miało być płatne w terminie 60 dni, licząc od dnia otrzymania faktury wraz z oryginalnymi dokumentami potwierdzającymi prawidłowe wykonanie transportu, tj. CMR, list krajowy, dokument towaru, WZ i inne, potwierdzone czytelnym podpisem, datą dostawy oraz pieczętą odbiorcy. Fracht obejmować miał wszystkie koszty poniesione przez powoda w celu prawidłowego wykonania zlecenia (§ 3 ust. 2 umowy).

W przypadku niezyskania przez pozwanego wynagrodzenia za przewóz należnego mu od osoby zamawiającej przewóz w terminie 70 dni od momentu zakończenia usługi transportowej, pozwany miał prawo do wystawienia noty obciążeniowej powodowi na kwotę równą 50% wynagrodzenia umówionego frachtu. Pozwanemu przysługiwało uprawnienie do skompensowania ww. należnością z bieżącymi zobowiązaniami wobec powoda (§ 3 ust. 3 umowy).

W przypadku wyegzekwowania należności od kontrahenta zgodnie z ust. 3 pozwany niezwłocznie miał wystawić korektę noty obciążeniowej, zaś w przypadku skompensowania noty, niezwłocznie zwrócić powodowi wynikające z tego tytułu zobowiązania (§ 3 ust. 4 umowy).

Z kolei w myśl § 5 ust. 1 umowy za wykonanie umowy rozumie się wykonanie przewozu z warunkami zlecenia. Zgodnie z § 5 ust. 5 umowy komplet dokumentów przewozowych zawierających wszelkie wymagane prawem oraz praktyką przewozową adnotacje i podpisy, w szczególności potwierdzenie odbioru towaru, musiał być wysłany do pozwanego listem poleconym w terminie 7 dni od daty wykonania usługi. W przypadku niewykonania tego obowiązku zleceniobiorca zapłacić miał zleceniodawcy karę umowną w wysokości 50% frachtu.

Pozwany na podstawie umowy o współpracy z dnia 1 marca 2018 r. miał kierować zaliczki, przedpłaty, rozliczenia oraz wszelkie inne rozliczenia na jego konto w walucie polskiej oraz w euro.

Bezsporne , a nadto dowód:

- umowa o współpracy z dnia 1 marca 2018 r. k. 61-62, 82-83;
- oświadczenie z dnia 1 marca 2018 r. k. 57, 78;
- zeznania świadka M. S. k. 182-183v.;
- przesłuchanie pozwanego T. R. k. 185-186.

W toku współpracy stron powód wykonał na rzecz pozwanego kilkadziesiąt przewozów na terenie Europy, poza granicami RP. Odbiorca ani nadawca towaru nie zgłaszali uwag do przewozów wykonanych przez powoda. Towar nie zaginął, nie został uszkodzony.

Pozwany na poczet wynagrodzenia powoda z tytułu zleconych przewozów uiszczal zaliczki, a następnie dokonywał tzw. kompensat tych zaliczek z wynagrodzeniami za wykonany przewóz.

Przelewem z dnia 13 kwietnia 2019 r. pozwany uiszczył na rzecz powoda kwotę 300 euro tytułem zaliczki.

Przelewem z dnia 30 kwietnia 2019 r. pozwany uiszczył na rzecz powoda kwotę 300 euro tytułem zaliczki.

Przelewem z dnia 16 kwietnia 2019 r. pozwany uiścił na rzecz powoda kwotę 700 euro tytułem zaliczki.

Przelewem z dnia 30 kwietnia 2019 r. pozwany uiścił na rzecz powoda kwotę 650 euro, tytułem zaliczki.

Przelewem z dnia 27 maja 2019 r. pozwany uiścił na rzecz powoda kwotę 700 euro tytułem zaliczki.

Dnia 23 maja 2019 r. pozwany wystawił na rzecz powoda kompensatę nr 2/05/2019 na łączną kwotę 3070 euro, tytułem uiszczonych zaliczek, wskazał, że do zapłaty na rzecz powoda pozostała kwota 115,70 euro.

Dnia 5 czerwca 2019 r. pozwany wystawił na rzecz powoda kompensatę nr 3/06/2019 na łączną kwotę 2320 euro, tytułem uiszczonych zaliczek, wskazał, że do zapłaty na rzecz powoda pozostała kwota 152,30 euro.

Po wykonaniu przewozów powód wysyłał pozwanemu faktury VAT za przewóz, wydrukowane i podpisane zlecenia transportowe oraz dokumenty przewozowe. Dokumenty były wysyłane za pośrednictwem Poczty Polskiej listem poleconym. Zdarzały się sytuacje, że powód w pierwszej kolejności wysyłał do pozwanego faktury, a dopiero później dosyłał pozostałe dokumenty, które gdzieś zaginęły. Zdarzały się sytuacje, że powód wysyłał do pozwanego dokumenty do trzech tygodni po wykonaniu przewozu.

Dowód:

- potwierdzenie przelewu z dnia 13 kwietnia 2019 r. k. 58, 79, 162;
- potwierdzenie przelewu z dnia 30 kwietnia 2019 r. k. 163;
- potwierdzenie przelewu z dnia 16 kwietnia 2019 r. k. 60, 80, 164;
- potwierdzenie przelewu z dnia 30 kwietnia 2019 r. k. 59, 81;
- kompensata nr 2/05/2019 k. 96;
- kompensata nr 03/06/2019 k. 97;
- historia rachunku k. 157-161;
- potwierdzenie przelewu z dnia 27 maja 2019 r. k. 165;
- zeznania świadka K. W. k. 183v.-184v.;
- zeznania świadka M. S. k. 182-183v.
- przesłuchanie pozwanego T. R. k. 185-186.

Spośród zrealizowanych przez powoda zleceń transportowych, mimo wysłania listem poleconym wymaganych dokumentów, pozwany nie opłacił następujących faktur VAT wystawionych przez powoda:

1. Dnia 29 czerwca 2018 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 425,51 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 13 sierpnia 2018 r.
2. Dnia 31 października 2018 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 2061,07 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 15 grudnia 2018 r.
3. Dnia 31 stycznia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1586,29 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 17 marca 2019 r.

4. Dnia 31 stycznia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1059,15 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 17 marca 2019 r.
5. Dnia 31 stycznia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 426,24 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 17 marca 2019 r.
6. Dnia 31 stycznia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 2378,06 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 17 marca 2019 r.
7. Dnia 31 stycznia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 2113,83 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 17 marca 2019 r.
8. Dnia 31 stycznia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1482,81 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 17 marca 2019 r.
9. Dnia 28 lutego 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 523,74 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 14 kwietnia 2019 r.
10. Dnia 28 lutego 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1491,67 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 14 kwietnia 2019 r.
11. Dnia 26 kwietnia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 1581,27 zł brutto tytułem wykonania zlecenia nr (...), z terminem płatności do dnia 10 czerwca 2019 r.

Pracownik pozwanego K. W. po otrzymaniu ww. faktur nie przedstawiał ich pozwanemu do zapłaty, w sytuacji gdy uważał, że nie załączono do nich wymaganych dokumentów, albo gdy uważał, że brak jest oryginałów dokumentów albo są one mało czytelne. Powód wzywał do zapłaty zaległych faktur.

Dowód:

- faktura VAT nr (...) k. 98;
- list CMR k. 99-100;
- dowód nadania k 101;
- faktura VAT nr (...) k. 112;
- list CMR k. 113;
- dowód nadania k. 114-115;
- faktura VAT nr (...) k. 102;
- faktura VAT nr (...) k. 103;
- faktura VAT nr (...) k. 104;
- dowód nadania k. 105;
- faktura VAT nr (...) k. 106;
- list CMR k. 107;
- faktura VAT nr (...) k. 108;

- list CMR k. 109;
- faktura VAT nr (...) k. 110;
- list CMR k. 111;
- faktura VAT nr (...) k. 119;
- faktura VAT nr (...) k. 120;
- list CMR k. 121-122;
- dowód nadania k. 123-126;
- faktura VAT nr (...) k. 116;
- list CMR k. 117;
- dowód nadania k. 118;
- rejestr zakupu k. 166-174;
- zeznania świadka M. S. k. 182-183v.;
- zeznania świadka K. W. k. 183v.-184v.;
- przesłuchanie pozwanego T. R. k. 185-186;

Pismem z dnia 6 grudnia 2019 r. pozwany poinformował powoda o odrzuceniu jego wezwania do zapłaty jako bezpodstawnego, wskazując na nieprawidłowości w wystawieniu faktur VAT z uwagi na niedołączenie wymaganych dokumentów oraz kompensację faktur VAT nr (...)(...)

Dowód:

- pismo z dnia 6 grudnia 2019 r. k. 55, 76;
- wydruk śledzenia k. 56, 77;

Pismem z dnia 11 grudnia 2019 r. pozwany wezwał powoda do zapłaty kwoty 17 896,87 zł w terminie 7 dni., tytułem faktur VAT nr (...). Dotyczyły one usług promowych.

Dowód:

- pismo z dnia 11 grudnia 2019 r. k. 51, 72;
- raport sprzedaży i płatności k. 52, 73;
- dowód nadania k. 53-54, 74-75;
- zeznania świadka K. W. k. 183v.-184v.;
- przesłuchanie pozwanego T. R. k. 185-186;

Dnia 23 grudnia 2019 r. pozwany wystawił na rzecz powoda notę obciążeniową na łączną kwotę 6240 euro, stanowiącą równowartość kwoty 26 584,89 zł za nieterminowe dostarczenie dokumentów zgodnie z umową o współpracy, wnosząc o zapłatę ww. kwoty w terminie 7 dni.

Dowód:

- nota obciążeniowa nr 1/12/2019 k. 95;
- przesłuchanie pozwanego T. R. k. 185-186.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalono w oparciu o dokumenty, których strony nie kwestionowały, częściowo wyprowadzając odmienne wnioski.

Jako szczerze i prawdziwie oceniono zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, a pozwanemu dał wiarę o ile korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym. Czym innym jest kwestia oceny jakie okoliczności faktyczne danym dowodem zostały wykazane.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Mając na uwadze umowę stron, polegającą na zleceniu powodowi przez pozwanego za wynagrodzeniem przewozów towaru poza granice RP, uznać należy, że przewóz na gruncie przedmiotowej sprawy, na podstawie art. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w G. dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U.1962.49.238 zał. ze zm.) poddany jest regułom tego aktu prawnego, z uwagi na to, że miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdowały się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden był krajem umawiającym się.

Zgodnie z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe przepisów ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej.

W myśl art. 90 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe w sprawach nieunormowanych w ustawie oraz w przepisach wydanych w jej wykonaniu i w przepisach szczególnych stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Wobec tego, że ani przepisy ww. konwencji ani ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. prawo przewozowe nie przewidują definicji umowy przewozu, konieczne jest na podstawie ww. odesłań zastosowanie w tym zakresie art. 774 kc, zgodnie z którym przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Na gruncie przedmiotowej sprawy bezsporne jest, że strony zawarły umowy przewozu, które zostały wykonane.

Spośród zarzutów pozwanego na uwzględnienie zasługiwał jedynie zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie najstarszej faktury dochodzonej pozwem, tj. co do kwoty 425,51 zł wraz z odsetkami, a to z uwagi na upływ rocznego terminu przedawnienia, o którym mowa w art. 792 k.c. Czego powód nawet nie kwestionował i w tym tylko zakresie powództwo podlegało oddaleniu (pkt. II sentencji).

Pozwany nie wykazał w niniejszej sprawie, a ciężar dowodu spoczywał na pozwanym (art. 6 kc), że spłacił należność główną właśnie ze spornych faktur w kwotach 300, 700 i 650 euro. W tym zakresie sąd podziela słuszne uwagi powoda zawarte w odpowiedzi na sprzeciw (93 akt sprawy), że powód miał prawo zaliczyć wpłaty uiszczane przez pozwanego tytułem zaliczek na wynagrodzenie na poczet innych faktur, nieobjętych sporem. Ustalono, że powód wykonał więcej przewozów na rzecz pozwanego, aniżeli wynikające ze spornych faktur, również wystawił z tego tytułu faktury i wpłaty pozwanego zaliczył faktur nieobjętych procesem. Pozwany w przelewach nie wskazywał, na poczet którego zlecenia/faktury dokonuje wpłat zaliczek, które następnie dodatkowo ujmował w dokumentach tzw. kompensat (kompensata nr 2/05/2019 k. 96, kompensata nr 03/06/2019 k. 97). A skoro tak, to powód co wynika także z wiarygodnych zeznań świadka M. S., zaliczał je na poczet faktur nieobjętych niniejszym sporem. Zwraca uwagę, że powód nie dochodzi zapłaty innych faktur, z tytułu wykonanych na rzecz pozwanego przewozów.

Podobnie dowód, że żądanie powoda nie było uzasadnione w zakresie niedostarczenia dokumentów, obciążał pozwanego. Świadek strony powodowej potwierdził, że wszystkie dokumenty przewozowe zostały pozwanemu doreczone. Wynika to również z dokumentów załączonych do odpowiedzi na sprzeciw. Przedłożył do akt faktury VAT, listy przewozowe oraz potwierdzenia nadania dokumentów z Poczty Polskiej. Pozwany wskazywał na braki dokumentacji w sprzeciwie jak i w korespondencji wysyłanej do powoda przed procesem, niemniej nie wykazał, że takie braki rzeczywiście miały miejsce (art. 6 k.c.). Okoliczność, że pracownik pozwanego uważał, że nie mają one odpowiedniej formy i w związku z tym nie przedstawiał ich pozwanemu do zapłaty, również nie usprawiedliwia pozwanego.

Niezależnie od powyższego słusznie wskazała strona powodowa, że postanowienia umów blokujące wypłatę wynagrodzenia za wykonany przewóz z uwagi na (rzekome) braki w dostarczonej dokumentacji, w sytuacji bezspornie wykonanego przewozu, pozostaje w sprzeczności z art. 4 Konwencji CMR. Natomiast z art. 41 ust. 1 tej konwencji wynika, że nieważna i pozbawiona mocy jest każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej Konwencji. Postanowienia umowy przewidujące brak wynagrodzenia za wykonany bez zastrzeżeń przewóz narusza wyrażoną w art. 353 (1) k.p.c. w tym przepisie zasadę swobody umów, jako sprzeczną z istotą umowy przewozu. Byłaby to sankcja za czynności, które nie mają wpływu na wykonanie świadczenia ani też nie stanowią dla pozwanego zagrożenia do wystąpienia szkody. Sam fakt zrehabilitowania umowy o współpracę z dnia 1 marca 2018 roku na zasadzie analogicznej umowy, jaką pozwany był związany ze swoim zleceniodawcą, nie może automatycznie obciążać powoda, wobec treści art. 41 ust. 1 Konwencji. Zwraca przy tym uwagę, że postanowienia umowy nie uzależniały wypłaty czy dokonania pomniejszenia wynagrodzenia powoda do czasu dostarczenia dokumentów. Jedynie § 8 przewidywał karę umowną w wysokości 50% frachtu. Z tych wszystkich przyczyn nota pozwanego nr 1/12/2019 za „nieterminowe dostarczenie dokumentów” na kwotę 26 584,89 zł (k. 95) jest wystawiona bezzasadnie. Przy czym pozwany nie wykazał, z jakiego tytułu notę wystawił, czy jest to kara umowna, jeżeli tak, jak wyliczył wysokość ww. kary, jak również faktu dostarczenia dokumentów po terminie.

Przede wszystkim zaś w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany przedstawił zarzut potrącenia wierzytelności wzajemnej z tytułu obciążenia powoda karami umownymi w związku z niedostarczeniem przez powoda dokumentów wymaganych umową w niższej kwocie, tj. 17.896,87 zł. A zgodnie z zeznaniami świadka K. W. i samego pozwanego kwota ta dotyczy nie kar umownych, a usług promowych, które miał pozwany refakturować na powoda. Okoliczność ta nie była podnoszona w pismach stron, a zatem kwota 17.896,87 zł i faktury, na które powołuje się w sprzeciwie pozwany (k. 9-9v akt sprawy) w ogóle nie odnosi się do kar umownych. Pozwany przedstawia w sprzeciwie okoliczność faktyczną niezgodnie z treścią art. 3 k.p.c., zaciemniając rzeczywisty stan sprawy.

O odsetkach od zasądzonej w pkt I kwoty orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 359 k.c.

Dalej idące powództwo, w zakresie przedawnionej faktury i odsetek od niej, oddalono (pkt II sentencji).

W pkt III orzeczono o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. Strona powodowa wygrała sprawę w 97 %, pozwany utrzymał się z obroną w 3%.

Na koszty powoda składała się opłata od pozwu w kwocie 250 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w stawce minimalnej w kwocie 3600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie), a 97% kosztów powoda daje 3751 zł. Pozwany poniósł jedynie koszty zawodowego pełnomocnika, a 3% kosztów pozwanego to 109 zł. Po wzajemnym ich skompensowaniu ((...) – 109 zł) na dobro powoda zasądzone kwotę 3642 zł.

Sygn. akt XI GC 291/20

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)